

суб'єктів господарювання (Положення про концентрацію): Розпорядження Антимонопольного комітету України № 33-р/2002 від 19 лют. 2002 р. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-02#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-02#Text) (дата звернення: 18.10.2020).

3. Що змінилося при реєстрації підприємства? Джерело «Мінфін». 2013. URL: <http://attorneys.ua/uk/publications/what-has-changed-when-registering-of-the-enterprise> (дата звернення: 18.10.2020).

4. Реєстрація підприємців в інтернеті не вирішує їхніх проблем. Тиждень.ua. 2011. URL: <http://tyzhden.ua/News/28599> (дата звернення: 18.10.2020).

5. Лукач І.В. Деякі питання державної реєстрації корпорацій як засобу регулюючого впливу держави на здійснення корпоративних прав. *Вісник господарського судочинства*. 2013. № 1. С. 131-139.

УДК 65.012.23(043.2)

Варакута Л.В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

БАНКРУТСТВО АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ ЯК НАСЛІДОК КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ

Основний показник успішної діяльності авіаційних підприємств – стабільний фінансовий стан суб'єкта господарювання, що дає можливість забезпечити високу конкурентоспроможність серед вітчизняних і зарубіжних підприємств. На жаль, теперішній розвиток авіаційних підприємств в Україні є нестабільним, через недостатній рівень впровадження передових технологій, використання застарілої авіаційної техніки чи обладнанням, а також через зменшення попиту на авіаційні перевезення через пандемію, усе це відображається на роботі суб'єктів господарювання, залишаючи без частини прибутку та позбавляє можливості конкурувати з передовими зарубіжними підприємствами. Саме тому необхідно визначити ознаки настання кризових ситуацій у діяльності суб'єктів господарювання та виділити заходи щодо недопущення банкрутства.

Щодо поняття «банкрутства», то згідно абз. 1 ст. 1 Кодексу України з процедур банкрутства «банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному цим

Кодексом, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури» [1].

Спираючись на статистичні дані Верховного суду України про стан здійснення правосуддя при розгляді господарських справ за перший квартал 2020 року, кількість справ про банкрутство, що розглядаються господарськими судами України, є достатньо вагомою. Наприклад, у I півріччі 2020 року господарськими судами розглянуто справи за основними категоріями: 6,1 тис. справ про визнання банкрутом. У I півріччі 2020 року в Касаційному господарському суді перебувало на розгляді 6 338 процесуальних звернень у господарських справах, зокрема у судових палатах: з яких для розгляду справ про банкрутство – 1 002 процесуальні звернення. Із загальної кількості процесуальних звернень усього розглянуто 4 844, зокрема судовими палатами:

- для розгляду справ про банкрутство – 763 процесуальні звернення. Розглянуто по суті з прийняттям відповідних судових рішень 2 914 процесуальних звернень, зокрема судовими палатами:

- для розгляду справ про банкрутство – 552 процесуальні звернення. Таким чином, наведені статистичні дані дозволяють стверджувати про нестабільний фінансовий стан суб'єктів господарювання, а також про вагому кількість справ щодо банкруства [2].

Проблеми фінансового характеру має найкрупніший авіаційний перевізник в Україні «Міжнародні авіалінії України». У 2018 році авіакомпанія завершила з великими боргами і збитками. Збитки порівняно з попереднім роком збільшилися майже в дев'ять разів і становили 2,7 млрд грн (у 2017 р. величина збитків становила 304 млн грн). Окрім суттєвих збитків, авіакомпанія має велику заборгованість перед партнерами; за оцінкою фахівців, величина боргів перевищує 1 млрд грн. У 2017 р. авіакомпанія була прибутковою, величина прибутку становила майже 400 млн грн. Фахівці наголошують, що з огляду на зменшення попиту на авіаційні перевезення через пандемію авіакомпанію очікує або банкрутство, або кардинальні заходи щодо поліпшення управління власними фінансовими ресурсами [3].

Вважаємо, що для будь-якого підприємства важливим є попередження банкруства, постійний моніторинг фінансового стану для вчасного виявлення відхилень від бажаних фінансових показників.

На нашу думку, до основних чинників, що негативно впливають на діяльність вітчизняних авіакомпаній і можуть призвести їх до банкруства, належать: невисокий рівень платоспроможності

громадян, що впливає на попит авіаційних перевезень; загострення конкуренції на внутрішньому ринку через присутність на ринку зарубіжних авіакомпаній-лоукостерів; високий рівень конкуренції на європейському ринку авіаційних перевезень; один із чинників перепони до діяльності авіакомпаній на сегментах із високим попитом через наявні обмеження аеропортів, юридичних і екологічних (наприклад, Амстердам, Варшава, Лондон-Гатвік та ін.); труднощі з набором персоналу, особливо кваліфікованих; ріст цін на паливо та техобслуговування, що потребує оптимізації витрат; незадовільні показники фінансового стану; проблеми з обслуговуванням боргів.

Таким чином, з огляду на статистичні дані Верховного суду України про стан здійснення правосуддя при розгляді господарських справ за перший квартал 2020 року наголошуємо, що вагома частина справ присвячена про визнання суб'єкта господарювання банкрутом. Вважаємо, що до основних чинників, що призводять до банкрутства авіаційних підприємств, належать: невисокий рівень платоспроможності громадян, що впливає на попит авіаційних перевезень; загострення конкуренції на внутрішньому ринку через присутність на ринку зарубіжних авіакомпаній-лоукостерів та інше, тому для будь-якого підприємства важливим є попередження банкрутства, за рахунок постійного моніторингу фінансового стану для вчасного виявлення відхилень від бажаних фінансових показників.

Література

1. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовт. 2018 р. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text) (дата звернення: 10.10.2020).

2. Аналіз стану здійснення правосуддя при розгляді господарських справ у I півріччі 2020 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_S_analiz_i_pivr_2020.pdf (дата звернення: 10.10.2020).

3. Воробьев А., Невельський А. Почему банкротятся авиакомпании. URL: <https://www.vedomosti.ru/business/articles> (дата звернення: 10.10.2020).